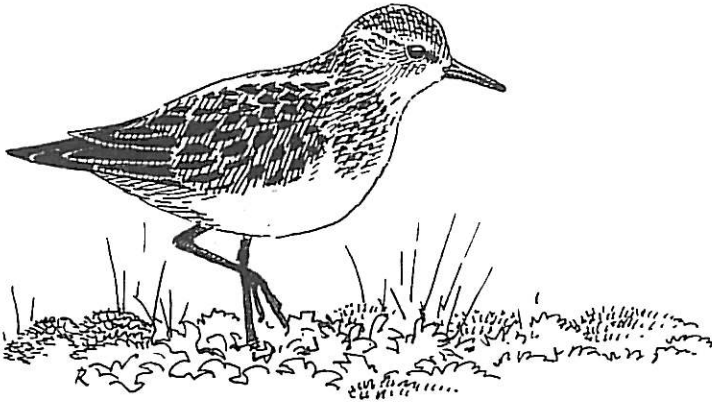

Dvergsnippe *Calidris minuta*

Global utbredelse

Dvergsnipa hekker på tundraen i Sibir fra Jena og vestover. Lenger øst blir den erstattet av den svært nærtstående rødhalsnipa *Calidris ruficollis*. Utenom Sibir hekker dvergsnipa bare regelmessig i Finnmark. Fra Sverige foreligger 2 hekkefunn (1965 og 1973).

Norsk utbredelse og habitatvalg

I Finnmark er dvergsnipa etter hvert blitt funnet hekkende en rekke steder langs kysten fra Varanger til Porsanger, samt et fåtall steder i innlandet. Forekomsten på en lokalitet varierer sterkt fra år til år, og fuglene viser ingen stedtrohet. Dvergsnipa er svært opportunistisk og hekker hvor forholdene hvert år er gunstigst. Hekkelokalitetene ved kysten er flate, sparsomt bevokste strandenger rundt grunne, næringsrike ferskvannsområder. På gunstige lokaliteter kan dvergsnipa danne løse kolonier. I 1988 ble dvergsnipa funnet hekkende i Troms for første gang (K.-B. Strann pers. medd.).

I innlandet er dvergsnipa bare sporadisk blitt funnet hekkende. Også her har den tilsvarende strenge habitatkrav. Det første svenske hekkefunnet ble gjort i 1100 meters høyde. Hvor vanlig slik høyfjellshekking er og om det forekommer i Norge, er ukjent. Lokalitetene i det indre av Finnmark ser ut til å ligge ved øvre grense for fjellbjørkeskogen (Frantzen m.fl. 1991). En av lokalitetene var på en tørr morenerygg, og reiret var plassert i vierkratt (K.-B. Strann pers. medd.). Dette er et noe annerledes habitat enn ute ved kysten. Også i kyststrøk kan dvergsnipa hekke i høyreliggende områder atskilt fra strandenglokalitetene, f.eks. hekker den regelmessig 300 moh på Nordkinn-halvøya (K.-B. Strann, pers. medd.). Dvergsnipas nære slektning, temmincksnipa hekker i to atskilte områder; ved kysten og på fjellet. Det ser ut til at det samme er tilfelle hos dvergsnipa. For øvrig finner en ofte også temmincksnipe på lokaliteter hvor dvergsnipa hekker. Utbredelsen i innlandet kan meget vel være mye større enn de sparsomme hekkefunnene tyder på.

Bestandsstørrelse og bestandsutvikling

Antall dvergsniper som hekker i Norge er estimert til 200 (Hildén 1978a). Dette er trolig et for lavt anslag, men ettersom antallet varierer sterkt fra år til år, er det vanskelig å få klart bilde av hvor stor bestanden egentlig er. På et 10 km² stort område på Nordkinn-halvøya ble ca. 50 reir funnet i 1989, mens det året etter knapt hekket dvergsnippe der (K.-B. Strann pers. medd.). I et annet område (0.5 km²) på Nordkinn-halvøya (300 moh) ser antallet ut til variere lite fra år til år (10-15 reir). Bestanden i innlandet er lite kjent. De få, tilfeldige hekkefunnene antyder at bestanden er svært liten. Dvergsnipa blir imidlertid lett oversett på hekkeplassen (se nedenfor). Når en samtidig tenker på hvor dårlig undersøkt indre deler av Finnmark fortsatt er, er muligheten til stede for at betydelige antall dvergsniper hekker uoppdaget hvert år i Norge.

Hekkebiologi

Dvergsnipa starter hekkingen svært seint: De første eggene legges i midten eller slutten av juni. Er sommeren sein kan det drøye til først i juli med egglegging! De tre til fire eggene ruges i 20-21 dager. Reiret ligger oftest åpent, på tørr grunn ikke langt fra strandlinja. Trolig har dvergsnipa samme type parsystem som temmincksnipa, hvor en hunn legger to kull etter hverandre. Det første kullet ruges ut av hannen mens hunnen drar til et nytt sted, parrer seg med en ny hann og ruger ut kull nr. 2 selv (Hildén 1983).

Dvergsnipa er lett å overse i hekketida. Fluktspillet før egglegging (som også hunnen har) er ikke særlig høylydt, og varer kun et fåtall dager. Under rugingen og etter klekking gjør fuglen lite av seg før en kommer helt innpå ungene eller eggene, og er ellers lite sky.

Trekkforhold

Dvergsnipa overvintrer hovedsakelig i Afrika sør for Sahara, men også rundt Middelhavet og øst til India. Mange overvintrer i innlandet i Afrika. Svært få overvintrer i tropene, i motsetning til rødhalsnipa, hvor de fleste ungfugler ikke drar til hekkeområdene om våren. Dvergsnipa sees i til dels store antall på norskekysten under høsttrekk. På våren går trekket lenger øst.

Stein Are Sæther

Dvergsnipe *Calidris minuta*

14 ● Konstatert hekking

8 ● Sannsynlig hekking

10 ● Mulig hekking

Detaljeringsgrad: 10 x 10 km

